

Kooperatifinizin ana sözleşmesine ilave olarak yem satış işi yapacağınızı belirterek kurumlar ve KDV 'si ne tabi olup olmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	60938891-125-7
Tarih	21.05.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

EDİRNE VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 60938891-125-7

21/05/2013

Konu : Kooperatifinizin ana sözleşmesine ilave olarak yem satış işi yapacağınızı belirterek kurumlar ve KDV 'si ne tabi olup olmayacağı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; Kooperatifinizin ana sözleşmesinin faaliyet konusunun baraj suyunun zirai amaçlı satış işi olduğu sadece ortaklarınıza satış yaptığınızı bu nedenle Kurumlar ve Katma Değer Vergisinden muaf olduğunuz belirtilmiştir. Ancak ana sözleşmenize ilave olarak, ortak ve ortak dışına hayvansal mahsul olarak yem alım-satımını eklediğinizi ve ortak ve ortak dışına yapacağınız yem satışlarında Kooperatifinizin kurumlar ve Katma Değer Vergisine tabi olup olmayacağı; Kurumlar Vergisine tabi olunması halinde form ve beyanname verme yükümlülüğünün olup olmayacağı ile bu satışlardan dolayı ödeme kaydedici cihaz kullanıp kullanmayacağınız hususunda Başkanlığımız görüşünün bildirilmesi talep edilmiştir.

KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde kooperatifler, kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış olup, aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde de kooperatiflerin, esas mukavelelerinde; sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden hisse verilmemesi, yedek akçelerin dağıtılmaması ve münhasıran ortaklar ile iş görülmesine dair hükümler bulunması şartı ile kurumlar vergisinden muaf olacakları hükme bağlanmıştır: Diğer taraftan, aynı bendin parantez içi hükmünde; esas mukavelelerinde yukarıdaki şartlar mevcut olmakla beraber fiilen bu kayıt ve şartlara uymayan kooperatiflerin muafiyetten faydalanamayacağı belirtilmiştir.

Bu hükümlere göre, kooperatifler yukarıda belirtilen şartların tamamını taşımaları halinde kurumlar vergisinden muaf olacaklardır.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.13. Kooperatifler" başlıklı bölümünde muafiyet şartları detaylı olarak açıklanmış, takip eden bölümlerde ise ortak dışı işlemler kooperatif türlerine göre ayrıntılı olarak örneklendirilmiş olup "4.13.1.4. Sadece ortaklarla iş görülmesi" başlıklı bölümünde de;

"Kooperatifler ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarının ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarının sağlanıp korunmasını amaçladıkları için faaliyetin normal olarak sadece ortaklarla sınırlı olması gerekmektedir. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için ana sözleşmesinde sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir.

Ortak dışı işlemler, sadece ortak olmayanlarla yapılan işlemleri değil, ortaklarla kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda yapılan işlemleri de kapsamaktadır."

açıklamasına yer verilmiştir.

Kooperatifçe yapılan bir işlemin ortak içi işlem olarak dikkate alınabilmesi için; işlem, faaliyet amacına, diğer bir ifadeyle, kooperatifin ana sözleşmesinde belirtilen uğraşı konusuna dahil olmalıdır ve faaliyet amacına dahil olan işin münhasıran kooperatif ortağıyla yapılması gerekmektedir.

Ayrıca anılan Tebliğin, "4.13.1.4.1. Üretim kooperatiflerinde ortak dışı işlemler" başlıklı alt bölümünde de, üretim kooperatiflerinin, ortaklarından aldığı ürünleri, niteliğinde herhangi bir değişiklik yapmadan üçüncü kişilere satmalarının ortak dışı işlem sayılmadığı, ortaklardan alınan ürünlerin bir takım işlemlerden geçirildikten sonra niteliği değiştirilmiş olarak üçüncü kişilere satılmasının ise ortak dışı işlem sayılacağı açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre; Kooperatifinizin 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde belirtilen şartlar ile konuya ilişkin açıklamaların yer aldığı 1 seri no.lu Kurumlar

Vergisi Genel Tebliğinde belirtilen şartları taşıması halinde kurumlar vergisi muafiyet hükmünden yararlandırılması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, ortak dışına yapacağınızı belirttiğiniz zirai amaçlı su ve yem satışları dolayısıyla muafiyet şartları ihlal edilmiş olacağından şartların ihlal edildiği tarih itibarıyla kooperatifinizin kurumlar vergisi mükellefi olması gerekecektir.

KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 inci maddesinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun "1. Kültür ve Eğitim Amacı Taşıyan İstisnalar" başlıklı 17/1-a maddesi ile; Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, siyasi partiler ve sendikalar, kanunla kurulan veya tüzelkişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, kamu menfaatine yararlı dernekler, tarımsal amaçlı kooperatifler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların; ilim, fen ve güzel sanatları, tarımı yaymak, ıslah ve teşvik etmek amacıyla yaptıkları teslim ve hizmetleri; aynı maddenin "Diğer İstisnalar" başlıklı 4/h bendinde de; zirai amaçlı su teslimleri ile köy tüzel kişiliklerince köyde ikamet edenlere yapılan ticari amaçlı olmayan perakende içme suyu teslimleri, kamu kuruluşları, tarımsal kooperatifler ve çiftçi birliklerince yapılan arazi ıslahına ait hizmetler, katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, gerek ortaklarınıza ve gerekse bunun haricinde olanlara zirai amaçlı olarak yaptığınız su teslimlerinizin katma değer vergisinden istisna edilmesi, ancak Kooperatifinizin üyelerine bedel karşılığı yem teslimleri, tarımı yaymak, ıslah ve teşvikten ziyade ticari amaçlı teslimler kapsamında olduğundan Katma Değer Vergisinden istisna tutulması mümkün bulunmamaktadır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 148, 149 ve Mükerrer 257 nci maddelerinin verdiği yetkiye dayanılarak, 362 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)" ile mal ve hizmet satışlarını ise "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)" ile bildirmeleri hususunda yükümlülük getirilmiş, 381 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle de bu yükümlülüğe ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

6.02.2008 tarih ve 26779 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 381 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 4.13. bölümüne göre Kurumlar vergisinden muaf olanlar 2007 yılı ve

takip eden yıllarda Ba ve Bs bildiriminde bulunmayacaklardır.

Söz konusu yükümlülüğün 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerinde yerine getirilmesinde uygulanacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri 396 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde açıklanmış olup, 1.1.2. bölümünde "Kurumlar vergisinden muaf olan mükellefler, muafiyetten yararlandıkları hesap döneminden itibaren Ba-Bs bildirim formu vermeyeceklerdir." ifadesi yer almaktadır.

Ancak, kooperatifinizin kurumlar vergisi mükellefiyeti olması halinde, 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslara göre Form Ba-Bs bildiriminde bulunması gerekmektedir.

ÖKC KULLANIMI YÖNÜNDEN:

Bilindiği üzere, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanma Mecburiyetleri Hakkında 3100 sayılı Kanunla perakende ticaretle uğraşan veya hizmet ifa eden birinci ve ikinci sınıf tacirlere Vergi Usul Kanununa göre fatura verme mecburiyeti olmayan satışlarının belgelendirilmesi için ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyeti getirilmiştir.

3100 sayılı Kanunun 11.03.1993 tarihinde yayımlanan 1993/1 sayılı İç Genelgesinde; Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanunun 2 inci maddesinin üçüncü fıkrasında "Maliye Bakanlığı belirleyeceği esaslar dahilinde, gerekli şartları taşımayan cihazlar kullanılarak veya elle doldurularak satış fişi düzenlenmesine izin verilebilir." hükmü mevcuttur.

Anılan madde ile Bakanlığımıza tanınan yetkiye dayanılarak, Tarımsal Kalkınma Köy Kooperatifleri ve bunların bağlı olduğu süt birliklerin, münhasıran, firmalara yaptıkları Devlet desteklemesine tabi süt satışları ile ortaklarına yaptıkları yem satışlarının (diğer tarımsal girdiler dahil) ödeme kaydedici cihaz kullanmaksızın Vergi Usul Kanunun 232 inci maddesinde geçen faturalarla belgelendirmeleri uygun görülmüştür. Ancak, bahsi geçen kooperatif ve birliklerin, süt ve yem satışının yanı sıra veya bunlardan ayrı olarak başka satış (peynir, et, diğer muhtelif gıda ve emtia gibi) veya hizmet ifalarının olması halinde bu tür satış ve işlerini belgelendirmek üzere, ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyetleri bulunmaktadır."denilmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre, kooperatifinizin münhasıran, ortaklarına yaptığı yem satışlarının (diğer tarımsal girdiler dahil) ödeme kaydedici cihaz kullanmaksızın V.U.K 'nın 232 inci maddesinde geçen faturalarla belgelendirilebileceği, ancak Kooperatifinizin yem satışının yanı sıra veya bunlardan ayrı olarak başka satış (peynir, et, diğer muhtelif gıda ve emtia gibi) veya hizmet ifalarının olması veya ortak dışı satış yapması halinde bu tür satış ve işlemlerini belgelendirmek üzere, ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyeti bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesi ve gereğini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026